

CONV 696/03

NOTE

Vedr.: **Sammenfattende rapport fra plenarmødet**
- den 24.-25. april 2003 i Bruxelles¹

---

1. Forelæggelse af nyt udkast til artikler

Institutioner

Formanden meddelte konventet, at Det Europæiske Råd på sit møde den 16. april i Athen havde bekræftet, at resultaterne af konventets drøftelser skal forelægges på næste møde i Det Europæiske Råd den 20. juni i Thessaloniki. Det er derfor denne faste frist, som konventet skal arbejde på at overholde.

Formanden noterede, at konventet nu står over for den vanskeligste fase i sit arbejde, og han forelagde udkastet til artikler om institutionerne (artikel 14-23). De forskellige indlæg har indtil videre understreget, at der er forskellige opfattelser af, hvilken form for Europa konventet ønsker. Nogle foretrækker beskedne forbedringer af den institutionelle ordning, fordi de mener, at de nuværende ordninger er bedst til at beskytte deres rettigheder. Andre er mere ambitiøse og søger at opnå en mere føderal model med øget overførsel af kompetence til Kommissionen og Parlamentet. En tredje gruppe indtager et mellemstandpunkt, idet den søger at opnå den mest hensigtsmæssige ligevægt mellem magtudøvelsen på europæisk og nationalt plan. Trods disse forskelle har konventet opbygget i følelse af fælles identitet og mål, som nu bør udnyttes.

Fremskridtene afhænger af en række faktorer. For det første bør konventet holde sig for øje, at det foreslår en forfatning og ikke blot en ændret affattelse af detailbestemmelserne i de eksisterende traktater.

---

¹ Et fuldstændigt referat af plenarmødet findes på: <http://european-convention.eu.int>.

For det andet skal vi udforme en enkelt, sammenhængende struktur, der omfatter begge aspekter af EU, nemlig folkenes og staternes EU, hvilket indebærer, at vi ikke kan anvende de enkle modeller, der karakteriserer en centraliseret stat. For det tredje er der behov for fleksibilitet i fremtiden. Endelig er der imidlertid behov for at være ambitiøs med hensyn til vores forfatnings levetid; det arbejde, der blev udført af traktatens fædre, skabte fremskridt i de næste 50 år: vi skal skabe en holdbar ramme om Europas udvikling i de næste 50 år.

Formanden oplyste, at præsidiets forslag tog udgangspunkt i de tre hovedprincipper, som var blevet fremhævet af alle under konventets drøftelser om institutionelle spørgsmål, herunder den centrale debat i januar.

For det første princippet om lighed for borgere og medlemsstater. Artikelforslagene afspejler begge disse aspekter. Det Europæiske Råd og Ministerrådet afspejler f.eks. medlemsstaternes lige rettigheder: Europa-Parlamentet repræsenterer borgernes lige rettigheder, mens Kommissionen repræsenterer og udtrykker den almene europæiske interesse. Respekten for begge aspekter af lighed er den rigtige vej at gå, hvis man skal undgå et kunstigt modsætningsforhold mellem store og små medlemsstater.

For det andet behovet for at bevare og styrke den institutionelle trekant. Udvidelsen kræver en reform af alle tre store institutioner, således at de kan løse deres respektive opgaver. Det er ikke rigtigt at se de enkelte institutioner som fortalere for et bestemt syn på EU: hver institution har en specifik rolle, og en reform af alle tre institutioner bør sikre, at der fortsat er en passende balance.

For det tredje behovet for at styrke fællesskabsmetoden. Dette indebærer ikke blot en styrkelse af en eller flere institutioner, men af systemet som helhed. Konventet har allerede truffet nogle vigtige beslutninger, som kan få betydning for institutionerne – f.eks. spørgsmålene om samarbejde på det retlige og sikkerhedsmæssige område og økonomisk governance samt oprettelsen af en post som udenrigsminister med en dobbelt rolle. Effektiviteten af de nye aspekter af disse politikområder vil i afgørende grad afhænge af, om institutionerne kan levere de ønskede resultater.

Herefter gennemgik formanden de enkelte artikler i teksten om institutionerne for konventet, således som de er gengivet i dokument CONV 691/03.

Efter denne gennemgang var der en række indlæg fra medlemmer af konventet. Flere hilste artikel-forslagene velkommen som et nyttigt grundlag for konventets arbejde. Nogle andre mente ikke, at teksten som helhed præcist afspejler balancen i de synspunkter, som allerede er kommet til udtryk i konventet. Adskillige klagede over, at pressen havde haft kendskab til indholdet af artiklerne. Et medlem foreslog, at der den 25. april blev afsat tid til en foreløbig debat om dem, og flere ønskede oplysninger om den videre tidsplan, som præsidiet lægger op til for så vidt angår dets drøftelse af artiklerne.

Formanden var enig i, at tiden er knap, men gentog, at den tidsfrist, der er fastsat af Det Europæiske Råd, skal overholdes. Han noterede, at konventet nu som lovet havde modtaget alle dele af udkastet til forfatningens første del. Teksten ville blive revideret af præsidiet under hensyn til de indkomne skriftlige ændringsforslag samt debatterne i plenum, som ville finde sted den 15. maj for så vidt angår artiklerne om institutionerne, hvorefter de ville blive udsendt i tide inden plenarmødet i slutningen af maj. På samme måde ville den fuldstændige tekst til anden del, inklusive de nye elementer, der allerede er blevet drøftet i konventet, blive udsendt i slutningen af maj. Der ville blive mulighed for en indledende debat om institutionerne den 25. april, men kun, hvis tiden tillader det: der var andre vigtige spørgsmål på dagsordenen, der skulle drøftes.

Optræden udadtil

Næstformand Jean-Luc Dehaene forelagde udkastet til artikler om EU's optræden udadtil (CONV 685/03), som omfatter tekstudkast til artikel 29 og 30 i første del, udkast til artikler i afsnit B i anden del og et forslag til "solidaritetsbestemmelse" i forbindelse med forfatningens første og anden del.

I udkastet til artikler er der taget hensyn til resultaterne af arbejdet i Arbejdsgruppe VII vedrørende EU's Optræden Udadtil, Arbejdsgruppe VII vedrørende Forsvar samt til konventets debatter om disse spørgsmål. Næstformand Jean-Luc Dehaene understregede, at målet med de nye tekster var at indføre institutionelle og proceduremæssige ordninger, som styrker solidariteten mellem medlemsstaterne og skaber den politiske vilje, der er nødvendig for at EU kan optræde samlet på den internationale arena, samt fremmer en sammenhængende og effektiv anvendelse af instrumenter til støtte for fælles interesser.

Med hensyn til tekstens struktur oplyste næstformand Jean-Luc Dehaene, at hele retsgrundlaget for de forskellige politikområder i forbindelse med EU's optræden udadtil nu er samlet i et enkelt afsnit i første del. Dette omfattede i begyndelsen to horisontale artikler, som fastsætter principper og målsætninger for EU's optræden udadtil og åbner mulighed for anvendelse af instrumenter, som kan dække hele udenrigspolitikken. Han understregede, at målet med den nye struktur var at få en sammenhængende oversigt over de midler, EU har til rådighed for rent faktisk at kunne optræde på den internationale arena. Det var imidlertid ikke målsætningen at harmonisere instrumenter eller procedurer: der vil fortsat være forskellige detailbestemmelser for de forskellige politikområder, der hører under dette afsnit.

Forslaget om at oprette en post som EU-udenrigsminister repræsenterer en afgørende ændring af de institutionelle ordninger, som vil få betydelige virkninger for udformningen og gennemførelsen af EU's politik over for tredjelande. Ministeren skal ifølge forslaget have specifikt ansvar inden for FUSP og ESFP, hvor han skal handle inden for rammerne af et mandat fra Det Europæiske Råd eller Rådet. Ministeren skal samtidig være medlem af Kommissionen med ansvar for EU's optræden udadtil. Som næstformand i Kommissionen vil ministeren skulle overvåge samordningen inden for Kommissionen af de forskellige aspekter af indsatsen udadtil, som den har ansvaret for. Afgørelser på disse områder skal fortsat følge de sædvanlige procedurer i Kommissionen, mens ministerens forslag på FUSP/ESFP-området ikke vil være omfattet af kollegialitetsprincippet. Det er også blevet foreslået, at Kommissionens delegationer ændres til EU-delegationer, der handler under ministerens myndighed.

Næstformand Jean-Luc Dehaene fremhævede de væsentligste ændringsforslag på de enkelte politikområder, som omhandlet i den forklarende note i CONV 685/03. Han henledte ikke mindst opmærksomheden på forslagene om at udvide anvendelsen af kvalificeret flertal, indførelsen af nye former for fleksibilitet inden for ESFP, etableringen af et nyt retsgrundlag for humanitær bistand, den nye konsoliderede artikel om restriktive foranstaltninger (sanktioner) og forslaget til et enkelt retsgrundlag for internationale aftaler.

Formanden opfordrede medlemmerne af konventet til at forelægge skriftlige ændringsforslag til artiklerne om både institutionerne og EU's optræden udadtil inden næste plenarmøde. Han understregede imidlertid, at kun ændringsforslag, der var modtaget inden mandag den 5. maj, kunne indgå i de analyser, der udarbejdes af sekretariatet.

2. Debat om udkastene til artikler om:

a) **Afsnit VI : Unionens demokratiske liv (CONV 650/03, CONV 670/03)**

Formanden indledte debatten om artikel 33-37 i afsnit VI i forfatningens første del om Unionens demokratiske liv. I alt var der blevet fremsat 235 ændringsforslag til disse artikler inden for den fastsatte tidsfrist, således at de kunne medtages i den analytiske oversigt (dokument CONV 670/03). Ud over de ændringsforslag, der direkte vedrører udkastene til artikler, har nogle medlemmer af konventet endvidere fremsat forslag om tilføjelse af artikler til dette afsnit, f.eks. om "borgeres lovgivningsinitiativer", "ret til at indgive andragender", "europæisk folkeafstemning", "dialog mellem arbejdsmarkedets parter" og "arbejdsmarkedets parters rolle i definitionen af Unionens sociale dimension", "mediepluralisme", "principperne for forsvarlig forvaltning" og "dialogen med regioner og lokale myndigheder". Andre har foreslået at tilføje elementer, der henhører under visse af disse områder, til artikel 33 - 37.

Medlemmerne af konventet kom under debatten kun i begrænset omfang ind på artikel 33, der vedrører princippet om demokratisk lighed mellem borgerne. Nogle medlemmer ønskede, at det bliver fastslået, at "borgere" betyder "europæiske borgere". Andre foreslog, at princippet "lighed mellem medlemsstaterne" føjes til lighed mellem borgerne under hensyn til EU's dobbelte legitimitet som en union af folk og stater.

En lang række medlemmer af konventet tog ordet i forbindelse med artikel 34 om princippet om deltagelsesdemokrati. De fleste talere ønskede en henvisning i denne artikel eller i en særskilt artikel i dette afsnit til den rolle, som arbejdsmarkedets parter spiller, og til den selvstændige dialog mellem arbejdsmarkedets parter. Nogle ønskede endvidere, at der i denne artikel eller i en særskilt artikel henvises til det repræsentative demokrati, navnlig ved tilføjelse af henvisninger til europæiske folkeafstemninger, valg til Europa-Parlamentet, retten til at indgive andragender eller henvisninger til Europa-Parlamentet og Rådet samt de nationale parlamenters rolle. Nogle medlemmer af konventet foreslog en henvisning til dialogen med de regionale og lokale myndigheder. To talere foreslog en henvisning til ungdomssammenslutninger.

For så vidt angår artikel 35 udtrykte flere talere ønske om, at det bliver fastslået, at den europæiske ombudsmand udnævnes af Europa-Parlamentet, og nogle af disse talere foretrak, at det fastslås, at ombudsmanden vælges af Europa-Parlamentet. Nogle ønskede en indsættelse af andre elementer fra den nuværende artikel 195 i TEF, f.eks. ombudsmandens uafhængighed, mandat eller udelukkelse af Domstolen og Retten i Første Instans fra hans indsatsområde. En taler foreslog, at det tilføjes, at Den Europæiske Ombudsmand skal samarbejde med medlemsstaternes ombudsmænd. To talere foreslog, at ombudsmanden nævnes i afsnittet om institutionerne.

Der blev fremsat en række forskellige anmodninger vedrørende artikel 35a om politiske partier på europæisk plan. Nogle ønskede samtlige elementer i den nuværende artikel 191 i TEF bibeholdt samt tilføjelse af et retsgrundlag for oprettelse af europæiske politiske partier. Andre ønskede, at det bliver fastslået i teksten, at partiernes interne organisation skal være demokratisk, og at de skal respektere EU's værdier.

Flere medlemmer af konventet udtalte deres støtte til artikel 36 om åbenhed i EU-institutionernes arbejde og artikel 36a om beskyttelse af personoplysninger. Nogle foreslog imidlertid en ændring af teksten til artikel 36, således at den kommer til at omfatte alle EU-institutionerne, og nogle udtrykte ønske om, at også de organer eller agenturer, der er oprettet i medfør af forfatningen, bliver omfattet (i den nuværende tekst henvises der til organer og agenturer, der er oprettet af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen). Endnu andre ønskede en klar afgrænsning af undtagelserne fra åbenheden i Rådets samlinger, eller at det tilføjes, at protokollerne fra Rådets samlinger skal offentliggøres. Nogle medlemmer af konventet ønskede en henvisning i artikel 36 til ytringsfriheden for de ansatte ved EU-institutionerne. En taler foreslog, at bestemmelserne i artikel 36 bør åbne mulighed for aktindsigt, ikke blot i de dokumenter, der er udarbejdet af EU-institutionerne, men også i de dokumenter, disse er i besiddelse af.

Artikel 37, der fastsætter kirkers og konfessionsløse organisationers status, hovedsagelig som en gengivelse af erklæring 11, der er knyttet som bilag til Amsterdam-traktaten, gav anledning til en lang række indlæg. De fleste medlemmer af konventet erklærede sig tilfredse med præsidiets

udformning og gik ind for at bevare en sådan bestemmelse. Flere fremhævede, at den var i overensstemmelse med konklusionerne fra maj 2002 fra den kontaktgruppe vedrørende civilsamfundet, der beskæftiger sig med kultur, og som havde Alojz Peterle som formand.

Færre var usikre på, om den valgte affattelse er den mest hensigtsmæssige, idet de dog ikke rejste tvivl om, at bestemmelserne i artikel 37 er velbegrundede. Nogle havde gerne set, at artikel 37 kun omhandlede kirker og ikke "filosofiske og konfessionsløse organisationer". Flere mente ikke, at det er let at forstå, hvad der menes med "filosofiske", og de foreslog at indsætte "kulturelle" i stedet". Et medlem af konventet var betænkelig ved de retlige følger af en sådan bestemmelse for den nationale lovgivning. Endelig gav flere medlemmer af konventet udtryk for, at det på en eller anden måde bør præciseres, at den dialog, der er omhandlet i stk. 3, ikke bør omfatte religiøse eller konfessionsløse organisationer, der udgør en trussel for den personlige integritet, eller som ikke respekterer de værdier, der er nedfældet i denne forfatning.

Flere medlemmer af konventet beklagede, at der ikke er blevet forelagt et udkast til artikel om den åbne koordinationsmetode, og de understregede nødvendigheden af, at der udarbejdes en sådan artikel. Nogle få medlemmer foreslog, at der nedsættes en teknisk gruppe til at udforme denne artikel. Nogle medlemmer af konventet anmodede endvidere om, at princippet om forsvarlig forvaltning nævnes i dette afsnit eller andetsteds i forfatningen.

Nogle talere nævnte, at der i dette afsnit er tale om en overlapning af visse elementer i artiklerne i chartret om grundlæggende rettigheder, og de anmodede om, at få fjernet de identiske elementer i de pågældende artikler.

Formanden noterede sig i sine konklusioner bemærkningerne fra en række medlemmer af konventet om overlapningen mellem elementer af artiklerne i chartret og dette afsnit. Han anførte, at det imidlertid kunne være helt legitimt, hvis man allerede i disse artikler i et vist omfang nævner de spørgsmål, der også er omhandlet i chartret.

Formanden konstaterede, at der ikke var blevet rejst indvendinger mod princippet i artikel 33 om demokratisk lighed, selv om nogle har foreslået en tilføjelse af "lighed mellem medlemsstaterne".

Den hyppigst forekommende anmodning under debatten vedrørte en henvisning i artikel 34 til den rolle, som spilles af arbejdsmarkedets parter og den selvstændige dialog mellem arbejdsmarkedets parter, "princippet om deltagelsesdemokrati". Formanden henviste til, at de nuværende traktatbestemmelser om arbejdsmarkedets parters rolle og om dialogen mellem arbejdsmarkedets parter vil blive indsat andetsteds i forfatningen, men han forstod ønsket om tilføjelse af en henvisning i denne artikel i første del. Formanden noterede sig desuden forslagene fra nogle konventsmedlemmer om at tilføje aspekter af det repræsentative demokrati til dette afsnit.

Formanden konstaterede, at de fleste af dem, som kom ind på Den Europæiske Ombudsmand (artikel 35), ønskede, at det klart kommer til at fremgå, at denne skal udnævnes af Europa-Parlamentet, og at nogle også ønskede en nærmere redegørelse for hans rolle. For så vidt angår artikel 35a om de politiske partier på europæisk plan, noterede formanden, at der er fremsat modstridende ønsker. Nogle ønskede en gengivelse af den nuværende artikel 191 i TEF, mens andre har foreslået tilføjelser vedrørende den demokratiske karakter af partiernes interne organisation og deres respekt for Unionens værdier. Formanden anførte, at det ikke forekom hensigtsmæssigt at fastsætte bestemmelser om de politiske partiers interne organisation, da dette spørgsmål snarere henhører under medlemsstaternes kompetence. Formanden noterede sig herefter, at der var ret bred opbakning til artikel 36 om åbenhed i EU-institutionernes arbejde samt til artikel 36a om beskyttelse af personoplysninger.

For så vidt angår artikel 37 om kirkers og konfessionsløse organisationers status noterede formanden sig, at mange konventsmedlemmer klart har støttet denne traktatbestemmelse, men at nogle har rejst spørgsmål om bestemmelserne i stk. 3 om tilrettelæggelsen af en struktureret dialog.

Endelig noterede formanden sig, at en række konventsmedlemmer har beklaget, at der ikke findes en artikel om den åbne koordinationsmetode blandt tekstudkastene. Præsidiet vil genoptage drøftelserne om dette spørgsmål, inden det forelægger de reviderede udgaver af de hidtidige udkast til artikler.

b) Afsnit IX : Unionen og dens nærområder (CONV 649/03, CONV 671/03) i forfatningstraktatens del I

Konventet havde en kort debat om udkastet til artikel 42 om Unionen og dens nærområder. Flere konventsmedlemmer var i tvivl om, hvorvidt en sådan artikel bør indsættes i forfatningens første del (nogle foreslog at indpasse begrebet i anden del i artiklerne om forbindelserne udadtil), men de fleste var af den opfattelse, at Unionens forbindelser med nabolandene var så vigtige, at de bør have et særskilt afsnit og en særskilt artikel som foreslået af præsidiet.

Adskillige talere foreslog, at der i artiklen indsættes en henvisning til nødvendigheden af, at sådanne forbindelser tager udgangspunkt i demokratiske principper, respekten for menneskerettigheder og retsstatsprincippet. En række medlemmer ønskede en henvisning til Europarådets og muligvis andre internationale organisationers rolle som forbindelsesled mellem EU og nabolandene, som i mange tilfælde er medlemmer af Europarådet.

Formanden konkluderede, at der var bred opbakning i konventet til tilføjelsen af en sådan artikel. Præsidiet ville behandle de øvrige elementer, der var blevet foreslået i løbet af debatten.

3. Debat om udkastene til artikler om:

a) Afsnit X : Medlemskab af Unionen (CONV 648/03, CONV 672/03) i forfatningstraktatens del I

For så vidt angår artikel 43 anmodede en del af talerne om, at lade bestemmelsen om, at befolkningen i et kandidatland skal respektere Unionens værdier, udgå, da det burde være tilstrækkeligt, at disse værdier respekteres af kandidatlandet. En taler anmodede om at få indsat Københavns-kriterierne i artikel 43. Andre anmodede om at lade det punktum udgå, hvori det hedder, at tiltrædelse af Unionen forudsætter accept af dens forfatning, fordi de anså det for overflødigt. En taler anmodede om at lade bestemmelsen som helhed udgå, og, hvis den bibeholdes, om tilføjelse af en henvisning til EU's målsætninger og chartret om grundlæggende rettigheder.

For så vidt angår artikel 44 fandt en taler, at den aftale, der er omhandlet i denne bestemmelse, bør indgås mellem kandidatlandet og EU om ikke mellem kandidatlandet og medlemsstaterne enkeltvis. Dette ville åbne mulighed for en anerkendelse af Kommissionens rolle i tiltrædelsesforhandlingerne og således tilpasse tiltrædelsesproceduren til procedurerne for indgåelse af internationale aftaler.

En taler anmodede om, at de afgørelser, der er omhandlet i artikel 45, stk. 2, 3 og 4, vedtages efter samstemmende udtalelse fra Europa-Parlamentet.

Artikel 46 er den bestemmelse, som de fleste talere havde hæftet sig ved. Flertallet ønskede den bevaret, fordi de mente, at alle medlemsstater bør have mulighed for at udtræde af EU. Flere anmodede dog om, at retten til at udtræde undergives strengere gennemførelsesbetingelser og procedurer end foreslået af præsidiet: retten til udtræden bør ikke være ensidig, men betinget af en afgørelse fra EU's side samt af en aftale mellem EU og den medlemsstat, der udtræder. Nogle fremsatte desuden et forslag om at etablere en status som associeret stat for de stater, der eventuelt udtræder af EU.

En del af talerne gik ind for at begrænse retten til at udtræde til kun at omfatte undtagelsestilfælde, navnlig i forbindelse med ændringer af forfatningen. Nogle anmodede om, at der etableres en forbindelse mellem artikel 46 og artikel F, således at de stater, der ikke ratificerer en forfatningsændring, får ret til at udtræde af EU. En taler modsatte sig en sådan sammenkædning, da dette efter den pågældendes opfattelse ville ændre retten til frivillig udtræden til en bestemmelse om tvungen udtræden af EU.

For så vidt angår proceduren foreslog en del af talerne, at Det Europæiske Råd eller Rådet med enstemmighed vedtager en afgørelse efter anmodning om udtræden af Unionen fra en medlemsstat. Andre foreslog anvendelse af samme procedure ved udtræden som ved tiltrædelse af Unionen. En taler anmodede om, at Rådet træffer afgørelse efter samstemmende udtalelse fra Europa-Parlamentet.

En anden del af talerne anmodede om, at lade denne bestemmelse udgå, fordi de ikke mente, at der er behov for udtrykkeligt at have en sådan mulighed, hvis den allerede findes i medfør af Wienerkonventionen; hvis Wienerkonventionen derimod ikke finder anvendelse, vil en tilføjelse af en sådan bestemmelse ændre karakteren af Unionen.

b) Tredje del : Almindelige og afsluttende bestemmelser (CONV 647/03, CONV 673/03)

Næstformand Giuliano Amato indledte debatten med at henlede opmærksomheden på, at konventet endnu ikke har drøftet dette spørgsmål, og at den procedure, som præsidiet har foreslået i artikel F derfor var den samme som den, der findes i de nuværende traktater. Han gjorde imidlertid opmærksom på, at teksten kunne ændres under hensyn til de retningslinjer, der eventuelt fremkommer på plenarmødet.

Debatten samlede sig om artikel F og G. For så vidt angår artikel F gik en del medlemmer af konventet ind for også at give Europa-Parlamentet initiativret i forbindelse med forfatningsændringer. Nogle gik ind for, at også de nationale parlamenter får en sådan initiativret.

Det store flertal af konventets medlemmer foreslog, at der i artikel F indsættes et nyt stykke om, at regeringskonferencer skal forberedes af et konvent, der indkaldes af Det Europæiske Råd eller Rådet, og som sammensættes af repræsentanter for Europa-Parlamentet, de nationale parlamenter, medlemsstaternes regeringer og Kommissionen, således som det er tilfældet ved udarbejdelsen af forfatningen. Nogle gik imidlertid ind for, at ændringsforslagene alene skal behandles af regeringskonferencen.

Inden for det flertal, der gik ind for at indskrive konventsmetoden i forfatningstraktaten, var der nogle konventsmedlemmer, der ønskede at bevare en vis smidighed i forbindelse med rent tekniske ændringer eller mindre ændringer ved at indsætte en bestemmelse om, at der ikke skal indkaldes et konvent i forbindelse med denne form for ændringer. I den forbindelse blev det foreslået, at Det Europæiske Råd får mulighed for med enstemmighed at vedtage, at der ikke skal indkaldes et konvent i tilfælde af tekniske ændringer eller mindre ændringer, medmindre et minimumsantal medlemsstater anmoder om det modsatte.

Nogle foreslog forskellige revisionsprocedurer for hhv. første og anden del. Efter deres opfattelse bør første del revideres af en regeringskonference, der er forberedt af et konvent, mens anden del kan revideres under anvendelse af en forenklet procedure (f.eks. af Rådet efter høring eller samstemmende udtalelse fra Europa-Parlamentet, eller af Parlamentet og Rådet efter lovgivningsproceduren). To medlemmer af konventet foreslog andre bestemmelser om revision, ikke afhængig af parterne, men efter område, på samme måde som det er fastsat i den tidligere EKSF-traktats artikel 95. Ændringer af traktatens forfatningsmæssige elementer og af chartret om de grundlæggende rettigheder bør efter deres opfattelse fortsat være omfattet af den tungeste procedure.

For så vidt angår revisionen af anden del foreslog nogle at erstatte bestemmelsen om en fælles overenskomst mellem medlemsstaterne med en mere smidig bestemmelse (f.eks. 4/5 af medlemsstaterne). Andre gik derimod ind for at fastholde reglen om enstemmighed. Et antal medlemmer af konventet tilkendegav, at de ikke kunne gå ind for forskellige revisionsprocedurer for de forskellige dele eller procedurer, der træder i stedet for kravet om ratifikation i medlemsstaterne.

For så vidt angår ikrafttrædelsen af de således aftalte ændringer mente en del af talerne, at man ikke i et EU med 25 medlemmer kunne tillade en enkelt medlemsstat at hindre de øvrige i at anvende en ny traktat. Som følge heraf foreslog de, at de fremtidige ændringer af forfatningstraktaten træder i kraft, når en vis tærskel for antallet af ratifikationer er nået. Nogle nævnte en tærskel på 4/5 af medlemsstaterne. Nogle få ønskede, at det bliver et krav, at de nationale parlamenter og/eller Europa-Parlamentet foretager en ratifikation.

For så vidt angår artikel G anførte nogle konventsmedlemmer, at det ganske vist er ønskeligt med en vis form for fleksibilitet med hensyn til ikrafttrædelsen af fremtidige ændringer af forfatningen, men at en sådan fleksibilitet ikke kan gælde for ikrafttrædelsen af selve forfatningen, da de nuværende traktater ikke indeholder bestemmelser herom. Som følge heraf vil alle medlemsstater skulle ratificere, før forfatningen kan træde i kraft. Et konventsmedlem foreslog, at der indsættes en erklæring til slutakten i forbindelse med undertegnelsen af forfatningstraktaten med samme indhold som præsidiets forslag til artikel G, stk. 3.

Nogle konventsmedlemmer mente, at den nye forfatning bør sendes til folkeafstemning i alle medlemsstaterne.

For så vidt angår artikel B anmodede nogle medlemmer af konventet om enten en ændret affattelse af henvisningen til Domstolens retspraksis eller en fjernelse af denne henvisning.

For så vidt angår artikel C anmodede et konventsmedlem om at regionerne i den yderste periferi samt OLT bliver omhandlet i forfatningens del I. Andre konventsmedlemmer foreslog at indskrive princippet om territorial samhörighed i forfatningen. Et medlem af konventet ønskede en protokol om Ålandsøerne knyttet som bilag til forfatningstraktaten.

For så vidt angår artikel I foreslog et medlem af konventet at indsætte en ny artikel i forfatningen om sprogenes status i EU.

Ved afslutningen af debatten konkluderede næstformand Giuliano Amato, at konventet ville gennemgå de enkelte bestemmelser i forfatningen, som kunne blive omfattet af en forenklet revisionsprocedure; denne procedure ville i så fald blive tilføjet til de pågældende specifikke artikler. Han mente desuden, at det var nødvendigt at behandle Europa-Parlamentets placering i proceduren for revision af forfatningstraktaten samt afstemningsreglerne i forbindelse med vedtagelse af fremtidige forfatningsændringer.

4. Næste møde i konventet

Næstformand Giuliano Amato erindrede konventet om, at næste plenarmøde afholdes torsdag den 15. og fredag den 16. maj, og at de begge dage kommer til at vare hele dagen fra kl. 09.30 til kl. 20.00. Mødet er afsat til en drøftelse af udkastene til artikler om institutionerne og om EU's optræden udadtil/forsvar.

Plenarmødet den 24. og 25. april 2003**TALERLISTE****(efter indlæggenes rækkefølge)****Torsdag den 24. april****Forelæggelse af det nye udkast til artikler**

(Blåt kort: HAENEL, EINEM, FISCHER, FAYOT, KATIFORIS, BROK, SPINI, MAJJ-WEGGEN, KILJUNEN, FARNLEITNER, DUFF, LEQUILLER, VOGGENHUBER)

Afsnit VI: Unionens demokratiske liv: generel debat

1. Göran LENNMARKER - Sverige (parlamentet)
  2. Jan KOHOUT - Den Tjekkiske Republik (regeringen)
  3. Joschka FISCHER - Tyskland (regeringen)
  4. Pierre LEQUILLER - Frankrig (parlamentet)
  5. Lena HJELM-WALLÉN - Sverige (regeringen)
  6. Alojz PETERLE - Slovenien (parlamentet)
  7. Jozef OLEKSY - Polen (parlamentet)
  8. Valdo SPINI - Italien (parlamentet)
  9. Caspar EINEM - Østrig (parlamentet)
  10. Panayotis DEMETRIOU - Cypern (parlamentet)
  11. Nikiforos DIAMANDOUROS - (Den Europæiske Ombudsmand) Observatør
  12. Michel BARNIER - Kommissionen
- (Blåt kort: VAN LANCKER, MACLENNAN)*
13. Linda McAVAN - Europa-Parlamentet
  14. Alexandru ATHANASIU - Rumænien (parlamentet)
  15. Hubert HAENEL - Frankrig (parlamentet)
  16. Alberto COSTA - Portugal (parlamentet)
  17. Michael ATTALIDES - Cypern (regeringen)
  18. Antonio TAJANI - Europa-Parlamentet
  19. Reinhard BÖSCH - Østrig (parlamentet)
  20. Emilio GABAGLIO - (Den Europæiske Faglige Samarbejdsorganisation) Observatør
  21. Josef CHABERT - (Regionsudvalget) Observatør
  22. Manuel LOBO ANTUNES - Portugal (regeringen)
  23. Timothy KIRKHOPE - Europa-Parlamentet
  24. Oguz DEMIRALP - Tyrkiet (regeringen)
  25. Proinsias DE ROSSA - Irland (parlamentet)
  26. Henrik Dam KRISTENSEN - Danmark (parlamentet)
  27. Antti PELTOMÄKI - Finland (regeringen)
  28. Elmar BROK - Europa-Parlamentet
  29. Claude DU GRANRUT - (Regionsudvalget) Observatør
  30. Roger BRIESCH - (Det Økonomiske og Sociale Udvalg) Observatør
  31. Carlos CARNERO - Europa-Parlamentet
  32. Pat CAREY - Irland (parlamentet)
  33. Pascale ANDREANI - Frankrig (regeringen)
- (Blåt kort: BARNIER, CISNEROS)*

34. Sören LEKBERG - Sverige (parlamentet)
35. Marie NAGY - Belgien (parlamentet)
36. Alain LAMASSOURE - Europa-Parlamentet
37. Hannes FARNLEITNER - Østrig (regeringen)
38. Josep BORRELL -Spanien (parlamentet)
39. Hanja MAIJ-WEGGEN - Europa-Parlamentet
40. Dimitrij RUPEL - Slovenien (regeringen)
41. Ben FAYOT - Luxembourg (parlamentet)
- (Blåt kort: MacCORMICK, DE ROSSA, SERRACINO-INGLOTT, MACLENNAN, VAN LANCKER)
42. Andrew DUFF - Europa-Parlamentet
43. Jürgen MEYER - Tyskland (parlamentet)
44. Ivan KORCOK - Slovakiet (regeringen)
45. Adrian SEVERIN - Rumænien (parlamentet)
46. Georges KATIFORIS - Grækenland (regeringen)
47. Erwin TEUFEL - Tyskland (parlamentet)
48. Gijs de VRIES - Nederlandene (regeringen)
49. Jan FIGEL - Slovakiet (parlamentet)
50. Esko HELLE - Finland (parlamentet)
51. David HEATHCOAT-AMORY - Det Forenede Kongerige (parlamentet)
52. William ABITBOL - Europa-Parlamentet
53. Francesco SPERONI - Italien (regeringen)
54. Helle THORNING SCHMIDT - Europa-Parlamentet
55. Edmund WITTBRODT - Polen (parlamentet)
56. Gijs de VRIES - Nederlandene (regeringen)

Fredag den 25. april

Afsnit IX: Unionen og dens nærområder

1. Josep BORRELL -Spanien (parlamentet)
  2. Caspar EINEM - Østrig (parlamentet)
  3. Peter SERRACINO-INGLOTT - Malta (regeringen)
  4. Michael ATTALIDES - Cypern (regeringen)
  5. Sören LEKBERG - Sverige (parlamentet)
  6. René van der LINDEN - Nederlandene (parlamentet)
  7. Hubert HAENEL - Frankrig (parlamentet)
  8. Jens-Peter BONDE - Europa-Parlamentet
  9. József SZÁJER - Ungarn (parlamentet)
  10. Kimmo KILJUNEN - Finland (parlamentet)
  11. Rihards PIKS - Letland (parlamentet)
- Blåt kort: DEMETRIOU, KORHONEN*
-

Afsnit X: Medlemskab af Unionen

1. Danuta HÜBNER - Polen (regeringen)
2. Lamberto DINI - Italien (parlamentet)
3. Anne VAN LANCKER - Europa-Parlamentet
4. Pascale ANDREANI - Frankrig (regeringen)
5. Antonio VITORINO - Kommissionen
6. Sören LEKBERG - Sverige (parlamentet)
7. Peter BALÁZS - Ungarn (regeringen)
8. Jürgen MEYER - Tyskland (parlamentet)
9. Kimmo KILJUNEN - Finland (parlamentet)
10. Gisela STUART - Det Forenede Kongerige (parlamentet)

Blåt kort: KVIST, STOCKTON, EINEM, THORNING-SCHMIDT, DYBKJÆR, BERES, MacCORMICK, ROCHE, DE GUCHT, BONDE

11. Henrik HOLOLEI - Estland (regeringen)
12. Hubert HAENEL - Frankrig (parlamentet)
13. Andrew DUFF - Europa-Parlamentet
14. Francesco SPERONI - Italien (regeringen)
15. Hildegard PUWAK - Rumænien (regeringen)
16. Josep BORRELL - Spanien (parlamentet)
17. Elmar BROK - Europa-Parlamentet
18. Manuel LOBO ANTUNES - Portugal (regeringen)
19. Sandra KALNIETE - Letland (regeringen)
20. Frans TIMMERMANS - Nederlandene (parlamentet)
21. Dimitrij RUPEL - Slovenien (regeringen)
22. Marta FOGLER - Polen (parlamentet)
23. Peter SKAARUP - Danmark (parlamentet)
24. Oskaras JUSYS - Litauen (regeringen)
25. Karel DE GUCHT - Belgien (parlamentet)
26. John GORMLEY - Irland (parlamentet)
27. Luis MARINHO - Europa-Parlamentet
28. Liene LIEPINA - Letland (parlamentet)
29. Gijs de VRIES - Nederlandene (regeringen)

Blåt kort: KORHONEN, McAVAN, ABITBOL

Tredje del: Almindelige og afsluttende bestemmelser

1. Hannes FARNLEITNER - Østrig (regeringen)
2. Olivier DUHAMEL - Europa-Parlamentet
3. Hans Martin BURY - Tyskland (regeringen)
4. Peter HAIN - Det Forenede Kongerige (regeringen)
5. Elmar BROK - Europa-Parlamentet

6. Antonio VITORINO - Kommissionen
7. Meglena KUNEVA - Bulgarien (regeringen)
8. Alain LAMASSOURE - Europa-Parlamentet
9. Dick ROCHE - Irland (regeringen)
10. Sören LEKBERG - Sverige (parlamentet)
11. Jan ZAHRADIL - Den Tjekkiske Republik (parlamentet)
12. Adrian SEVERIN - Rumænien (parlamentet)
13. Jürgen MEYER - Tyskland (parlamentet)
14. Hubert HAENEL - Frankrig (parlamentet)
15. Andrew DUFF - Europa-Parlamentet

Blåt kort: de VRIES, d'OLIVEIRA, CARNERO

16. Alberto COSTA - Portugal (parlamentet)
17. Gisela STUART - Det Forenede Kongerige (parlamentet)
18. Riitta KORHONEN - Finland (parlamentet)
19. Pascale ANDREANI - Frankrig (regeringen)
20. Danuta HÜBNER - Polen (regeringen)
21. Elena PACIOTTI - Europa-Parlamentet
22. Francesco SPERONI - Italien (regeringen)
23. Manuel LOBO ANTUNES - Portugal (regeringen)
24. Antti PELTOMÄKI - Finland (regeringen)
25. Gundars KRASTIS - Letland (parlamentet)
26. Lenka ROVNA - Den Tjekkiske Republik (regeringen)
27. Gintautas SIVICKAS - Litauen (parlamentet)
28. Marie NAGY - Belgien (parlamentet)

Blåt kort: ABITBOL, DUFF, VOGGENHUBER, BARNIER; MACLENNAN, MacCORMICK, BRUTON, DYBKJÆR